

Medgyesbodzás és Gábortelep története:

Medgyesbodzás község Békés megye déli részén fekszik. A község neve a történelme folyamán több alakban fordul elő: Bozzás, Bozos, Bodzas, Bodzás, Borzos, Bozyas, Buzáz, Meggyes-Bodzás, Medgyesbodzás.

A bodzás helynév értelme: bodzával beültetett, benőtt hely. Míg a Medgyes előtag megkülönböztető szerepű, s az itt honos gyümölcsre utal.

Medgyes Bodzás kertészközséget 1857-ben telepítették. 1855-ben 29 dohánykertész telepedett le, és 1857. augusztus 20-án már 100 külső és 15 belső telkes (zsellér) kötött szerződést a kincstárral. Népessége 900 fő. Nevét a két kincstári pusztáról kapta, melyből kihalították. Meggyes önálló pusztája és Bozzás önálló pusztája. A mai Iskola utca vonalán ment keresztül a két pusztája határa. Az akkori határa a következőkkel érintkezett. Keleten: a bánkúti József főhercegi uradalom. Délen: a bánhegyesi és kunágotai kincstári uradalom. Nyugaton: Apácza község. Északon: a gerendási és ottlakai puszták.

A lakosság Bánkút település lakosaiból, illetve Csongrád megye egyes részeiből települt ide, tiszta magyar anyanyelvűekből állt. A föld termékenységének híre ide csábított nagyon sok embert. 1866-ban a kincstár kénytelen 75 zselléreltelket kiosztani házhelynek, majd ezt 1879-ben 72 telekkel gyarapította. 1879-ben Békécsabáról tótók, Heves megyéből pedig palócok települtek ide. A telepések haszonbérleti szerződéses viszonyban voltak a kincstárral. 20 magyar hold földet és 1 hold házhelyet kaptak bérbe, 20 évre. Minden család 3-5 holdnyi dohányt tartozott termelni.

Az egyre növekvő terhek miatt a családok helyzete fokozatosan romlott, eladósodtak. Egyre nagyobb harc folyt a jobb terméseredmény eléréseért.

1920-ban Medgyesbodzáson is sor kerül új telepítésre, illetve új házhelyek kijelölésére. 1920. május 1-én gr. Keglevich György hozzájárul, hogy a hadiárvának, rokkantaknak, özvegyeknek házhelyeket jelöljenek ki, a birtokán áthúzódó AEGV Bodzási tanyák elnevezésű megállóhelyénél. Ekkor Medgyesbodzás területén 277 porta, illetve lakóház volt. Tanyák száma 60.

Az Új-telepen (Keglevich adománya) pedig 114 porta lett kimérve. Lassan ezeken felépülnek a házak is, s így kialakul az új falu az AEGV (MÁV) vonala, valamint a medgyesbodzási orosházi út mentén szabályos utcákkal. A telepet a gróf apjáról Gábor-Telep-nek nevezték el.

Medgyesbodzáson a Dózsa Tsz működött, mely 1950. augusztus 12-én alakul termelősövetkezetté 17 taggal. 1951-ben már 50-60 tagja van. Gábortelepen 1948-ban alakult a Petőfi Tsz 13 taggal, 1949-ben termelősövetkezetté alakul 33 taggal.

1960. január 17-én nagyarányú fejlődést hoz, hogy a község elnyeri a Termelősövetkezet címet. Ekkor a lakosság 96 %-a, a földterületnek 89 %-a tartozott a termelősövetkezethez.

1961. januárjában a 2 termelősövetkezet egyesül. Neve: Egyetértés MgTsz. Ezzel megszűnt a 2 település lakói közti különválás. A 60-as évektől átélte történetéről feljegyzés még nem készült.

Fő útvonala a Medgyesegyháza Orosháza közötti műút, mely 1928-29-ban épült, bazalt kockákból ez volt az ún. macskaköves út. A kisvasút megszűnésével 1970-ben az újjáépült 6 méteres portalanított úttá.

A legközelebbi város Orosháza 24 km és Békécsaba 26 km. A járás székhelye Mezőkovácsháza 21 km. Vasútállomás Medgyesegyházán van 6 km-re.

Tengerszint feletti magassága 98 m. A határ legmagasabb pontja a szőlőföldek dűlőben lévő 104 m-es magassági pont. Nagyrészt sík terület melyen 3-6 m-es szintkülönbségek találhatóak.

A községnek 4 utcája van a főúttal párhuzamosan. Ehhez csatlakozik egy külső település Gábortelep, mely a község központjától 2,7 km-re van, a műút mentén.

A község határnevei részben múltját tükrözik, részben a gazdasági életben beállt változásokat és a nép elnevezéseit.

Az 1900-as népszámlálás szerint a község lakóinak száma 2413 fő. Magyar község, csekély számban még található volt tót és német lakos.

1941-ben a lakosság száma 2621 fő, melynek 95 %-a földműves. A lakosság az 1960-as adatok szerint csökkent 2296 főre.

A község határában régebben több gémeskút volt, mely még a régi legeltető állattenyésztés maradványa volt. Ezek közül ma már alig van 1-2. (Horváth-kút, Gulya-kút, Miklós féle kút) Helyettük egyes tanyákon létesültek jó ivóvizet adó kutak, nem egy helyen igen jó vizű fúrott kút is volt. (Lipták-, Zsíros-, Szász-tanya). A községben tíz fúrott kút van. Medgyesbodzáson 7 db, Gábortelepen 3 db.

A középponti négyszögletes tér körül helyezkednek el a község középületei: Iskola, Polgármesteri Hivatal, Kultúrház, Óvoda és központi konyha, Emlékkönyvtár, Templom, Paplak Medgyesbodzás egyházilag előbb Kétegyháza leányegyháza, majd 1871-ben megszervezik az önálló plébániát. Templomát 1873-ban építik fel Szent István király tiszteletére az akkori hívek és a csanádi püspök, Bonnaz Sándor adományaiból. A temetőben e században, 1913-ban épít kápolnát Csikós Sándor plébános.

A község megélhetésének alapja napjainkban a földművelés, állattenyésztés. A szántóföldeken kukoricát, búzát, árpat termesztenek. Medgyesbodzás nagyon híres dinnyetermesztő vidék. Az állattenyésztés alapja a sertés és a marhatenyésztés.

1861-ben a medgyesbodzási római katolikus lakók építenek egy egytantermes iskolát és kántortanítói lakást. Tehát felekezeti iskola volt ekkor. Az épület toronnyal és kis haranggal volt ellátva. A templom felépítéséig itt tartották a miséket. 1882-től, mint községi iskola működött. Az iskola 1902. szeptember 01-el 3 tanerős, melyből egy személy a kántori teendőket is végzi.

Gábortelepen 1926. május 25-én elkezdi építeni az iskolát és 1926. novemberben átadják.

1940-től mindkét területi iskola 8 osztályos. Medgyesbodzáson 1-4 osztály bontott, az 5-6, 7-8 összevont. Létszám 250 fő.

Gábortelepen a tanulócsoporthoz 2 tanerős iskola 1942-ben 3 tanulócsoporthoz, 3 tanerős iskolává fejlődik. A tanulók száma: 121 fő.

1976. augusztus 1-el megszűnik Gábortelepen az iskola működése. A tanulók Medgyesbodzásra járnak át autóbusszal. Így a két község tanulói teljesen osztott iskolában tanulhatnak.

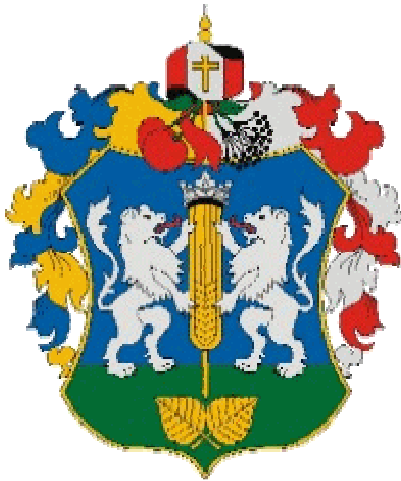
Napjainkban az oktatás 2 épületben folyik. Van az alsó tagozatos épület, illetve a felső tagozatos. A tanulók száma kb. 90 fő. A gábortelepi tanulók autóbusszal járnak át Medgyesbodzásra.

Óvoda mindkét településen működik, igen kis létszámmal.

2008: Az iskola anyagi okok miatt megszűnik, a gábortelepi óvodával együtt. Az iskolások a szomszédos Csanádapácára illetve Medgyesegyházára járnak át volán busszal. A gábortelepi óvodásokat önkormányzati busszal hordják át a Medgyesbodzási óvodába.

Jelenleg a község lakóinak száma 1217 fő. A községet fenyegeti az elöregedés, mivel a végzett fiatalság a munkahelyhiány miatt elköltözik a faluból. Ezt jelzi az igen alacsony létszám az óvodákban, iskolában. Falunkban a szórakozási lehetőséget az időszakos ünnepek, (nőnap, falunap, Augusztus 20. Szilveszter, Pótszilveszter) nyújtják.

Medgyesbodzás község címere

A címer formája és egyes elemei (a címertakaró, a pajzs feletti zászló, a címerállatok) hagyományörző módon, stilizáltabb formában a volt Keglevics grófok eredeti címeréből lettek átmentve.

A címer formája csücskös talpú, karcsúsított pajzs. Alsó harmadában vágott, zöld színű, utal a település mezőgazdasági jellegére. Ezt szimbolizálja a zöld mezőből kinyúló grófi koronás búzakarász is, melyet a kék címermezőben álló két ezüstoroszlán tart. (A két település összefonódása). A címerállatok az erőt és kitartást, a mindennapi kenyérért való

küzdelmet szimbolizálják. A címer felső kétharmada égszínkék. A címertakaró színei jobbról kék és arany, balról piros és ezüst.

A pajzs feletti aranykeresztes keresztény zászló az államalapítást és a település vallásos jellegét tükrözi. A zászló jobb oldalán két, leveles meggy a község nevében is megtalálható gyümölcsre utal. (A település az 1500-as években nagy meggytermelő vidék volt.) A bal oldalon lévő bodza a település nevét adja vissza.

A két oldalt lefutó növény (címertakaró) az életfa jelképe is. A zöld mező alsó csücskében található dohánylevél a település régi telepeseinek foglalkozására emlékeztet.

Forrás: Magyar Állami Jelképek
<http://nemzetijelkepek.hu/>